

OECD Employment Outlook – 2006 Edition: Boosting Jobs and Incomes

Summary in Hungarian

OECD foglalkoztatási kilátások – 2006. évi kiadás: A foglalkoztatás és a jövedelmek fellendítése

Összefoglalás magyarul

1994-ben, két évtizednyi növekvő munkanélküliség után, az OECD-országok széleskörű intézkedési javaslatok körét fogadták el a munkaerőpiac teljesítményének a fejlesztése érdekében: ez volt az OECD Foglalkoztatási Stratégia. Tíz év elteltével kibővült azoknak a kihívások köre, melyekkel a politikát irányítók találkoztak. Az eredeti Foglalkoztatási Stratégia főleg a magas és állandó munkanélküliség csökkentésének módzataira koncentrált. Bár a feladat sok országban még mindig befejezetlen, kulcsfontosságúvá vált az akadályok eltávolítása a munkaerő-piaci részvétel elől, amit az az igény sürget, hogy a népesség öregedésének negatív hatásait korlátok közé lehessen szorítani. Fontos kihívás továbbá annak a biztosítása, hogy az emberek és a cégek előnyt tudjanak kovácsolni a technikai fejlődés és a globalizáció által okozott változásokból.

Ez a jelentés az új eredményeket vizsgálja meg azokkal az irányelvekkel kapcsolatban, amelyek segítenek a munkaerő-piaci teljesítmény fejlesztésében. Az ártértékelt OECD Foglalkoztatási Stratégia elemző háttereként szolgál, amint azt a vonatkozó jelentés bemutatja, melynek címe: „Szárnyaló foglalkoztatás és jövedelmek: politikai leckék az OECD Foglalkoztatási Stratégia ártértékeléséből”. Ez utóbbi tartalmaz egy javított csomagot a szükséges reformok irányításával kapcsolatos javaslatokból.

E munka legfőbb tanulsága az, hogy az OECD-országok munkaerő-piaci teljesítménye elengedhetetlenül négy pillérre kell, hogy épüljön, nevezetesen a megfelelő makroökonómiai politika beállítása; az akadályok eltávolítása mind a munkakeresés, mind a munkaerő-piaci részvétel elől; a nehézségek felszámolása a munkaerő- és termékpiacon a munkaerő-keresletnek megfelelően; valamint a munkaerő készség- és kompetenciafejlesztésének megkönnyítése.

A biztos makroökonómiai politika elősegíti a munkaerőpiac jó teljesítményét

Az empirikus elemzés alapján a biztos makroökonómiai politika hozzájárul a gazdasági növekedés és a foglalkoztatás fenntarthatóságához. Az árstabilitás és a biztos költségvetés a kamatlábak csökkenésével jár. A csökkenő kamatlábak ugyanakkor erősítik a befektetéseket és a termelékenységet, és így utat törnek a magasabb fizetések és a magasabb foglalkoztatás felé. Az alacsony kamatlábak szintén erősíthetik az innovációt, ami további potenciális előnyt jelent a munkaerő termelékenységének és a foglalkoztatásnak a növelése szempontjából. Mint a későbbiekben kifejtjük, a makroökonómiai politika a gazdasági stabilitás növelésében is részt vesz, amellett, hogy előtérbe hozza a szerkezeti reformok eredményeit.

A munkaerő-piaci részvétel és a munkakeresés akadályainak elhárítása

Az adóreformok és a szociális juttatások, a jól megtervezett ún. „aktivizálási” programokkal hatékonyan bizonyultak a munkaerő-piaci részvétel növelésében, bár e reformoknak a költségesség elkerülése érdekében jól megtervezettnek és jól kivitelezettnek kell lenniük.

A munkahelyi ösztönzők előtérbe helyezésének egyik módja a juttatások szintjének és időtartamának csökkentése. Az újabb kutatásokból azonban az is kiderül, hogy a jól megtervezett és jól kivitelezett „aktivizálási” programok a szociális célok elérésével egyidejűleg segítenek a munkateljesítményt csökkentő hatások visszaszorításában, valamint a munkaerőpiacon kívüliek esetében növelik a rendszerbe való visszakерülés esélyét. Az aktivizálási program célja, hogy a munkanélküliek aktívan keressenek és találjanak munkát, és e cél érdekében olyan intézkedéseket foglalnak magukba, amelyek hatékony és megfelelő erőforrásokkal rendelkező közösségi foglalkoztatási szolgáltatásokra támaszkodnak. A hatékony aktivizálási program az ösztönzők és büntetések egyvelegét tartalmazza, amelyek magán vagy állami foglalkoztatási szolgáltatásokkal kivitelezhetők annak érdekében, hogy biztosítsák a munkanélküliek munkakeresési igyekezetének támogatását, mert a munkanélküliek ennek köszönhetően aktívan keresik a munkát. A rendszer adó- és juttatási reformokkal kiegészíthető, beleértve a munkahelyi juttatásokat is, hogy a pénzügyi ösztönzést megemeljék, a dolgozók körében előforduló szegénységet pedig visszaszorítsák.

Ezt a megközelítést számos ország esetén más, nem foglalkoztatási juttatásokra is kiterjesztik, amilyenek a betegségi, mozgássérült-, szociális segítségre irányuló és gyermekét egyedül nevelő szülőnek járó juttatások. Ez alapvető fontosságú. Valójában az ilyen juttatásokban részesülő emberek számának növelése néhány országban kéz a kézben együtt haladt a munkanélküliség csökkentésének folyamatával. Hasonlóképpen: az országok úgy alakítják át a nyugdíjrendszerüket, hogy biztosítsák annak ösztönzését, hogy az emberek tovább dolgozzanak, mivel tovább élnek.

A családbarát programok, mint például az elérhető gyermeknevelési támogatások vagy a részmunkaidős foglalkoztatás akadályainak megszüntetése, bizonyos csoportok részvételét, a szociális rendszerből a munkába való visszajuttatását segítik elő.

A foglalkoztatási szabályozások, a bérmegállapítási gyakorlat és a termékpiacon verseny elősegítésének alkalmazása

Míg az adóreformok és a szociális reformok a munkaerő-piaci részvételt könnyítik meg, ugyanakkor éppoly fontos az, hogy a politika lehetővé tegye a munkaerő-kereslet kibővülését, a magasabb kínálatnak megfelelően.

Először is a rugalmas időkezelésű munka és a részmunka – a munkáltatói-munkavállalói szerződésben foglaltak szerint – elősegítheti a dolgozók által választható munkarendek nagyobb változatosságát, emellett segíthet bizonyos csoportok munkaerő-piaci részvételében, mint például a fiatal szülőknél vagy az idősebb dolgozóknál.

Másodsorban, a túl szigorú törvénykezés gátolja a munkaerő mobilitását, csökkenti a gazdaság dinamikus hatékonyságát és hátráltatja a munkahelyek teremtését. Léteznek azonban olyan innovatív módszerek, amelyek nagyobb munkaerő-piaci dinamizmust tesznek lehetővé, amellett hogy megfelelő védelmet nyújtanak a dolgozóknak. Magukban foglalják a törvényes folyamatok jobb kiszámíthatóságát és a „rugalmas biztonságot”, egy olyan megközelítést, amely megkönnyíti az alkalmazási és elbocsátási döntéseket, amellett hogy a munkájukat elvesztőknek újbóli munkába állási segítséget és jövedelemtámogatást biztosít. A részleges reformok, amilyen például a rögzített dátumú szerződések védeltségének csökkentése az állandó szerződések védelmének változtatása nélkül, súlyosbíthatják a kettéosztódást, társadalmi egyenlőtlenségekkel járhatnak, és csökkenthetik a termelékenységet.

Harmadsorban, a fizetések reálértékének rugalmasan kellene igazodni a kereslet és kínálat terén tapasztalható változásokhoz. Ebben a vonatkozásban a jelentés úgy találja, hogy mind a decentralizált, mind a centralizált alku gyakran jobb foglalkoztatási teljesítménnyel jár, amennyiben az alku szektoronkénti szinten bonyolódik le. Az újabb kutatások azt mutatják, hogy a minimálbér mérsékelt szintje nem árt a foglalkoztatásnak, ám a rendkívül alacsony bérek esetén (fiataloknál és más sebezhető csoportnál) rendkívül fontos. A minimálbérek a munkahelyi juttatások hasznos kiegészítői lehetnek, amennyiben a juttatásokat jól megtervezik.

Negyedszer, a munkabért sújtó magas adók és szociális kötelezettségek jelentős mértékben csökkentik a foglalkoztatást, különösen alacsony termelékenységi fokú munkavállalók esetén. Végre kell hajtani az alacsony fizetéssel rendelkező dolgozók munkahelyi ösztönzőinek adóreformját, mégpedig úgy, hogy részét képezze egy biztos fiskális és adóügyi keretnek, a gazdasági növekedést előmozdítva.

Végezetül megemlítendő az az empirikus következtetés, hogy a versenyellenes termékpiacon szabályozások visszas hatásokkal járnak. Az efféle gyakorlatok akadályozzák az új üzleti vállalkozások létrejöttét olyan szektorokban, amelyekben pedig erős a növekedés potenciálja. Általánosabban kifejezve az ár mesterségesen magas marad, és ennél fogva a gazdaság egészének reálkeresete alacsonyabb lesz. Ehhez hozzájárul még az a tényező, hogy új cég alapítása esetén a törvényes gátak és az adminisztratív akadályok leküzdése táplálná a vállalkozói klíma erősödését.

Ha a dolgozók megfelelő készségekkel rendelkeznek, több és jobban fizető munkahelyet lehet teremteni

Az élethosszig tartó tanulás hozzájárul a magas gazdasági növekedéshez, amellyel együtt visszazorítja a szegénységet, és enyhíti az egyenlőtlenségeket. Bizonyított tény, hogy a képzett dolgozók foglalkoztatási perspektívája jobb, mint a képzés nélkülieké. A képzés emellett az ideiglenes munkabeosztásból a stabil foglalkoztatás felé való átmenetet is megkönnyíti. A képzés elérhetősége ugyanakkor rendkívül egyenlőtlenül oszódik el minden országban: a legalacsonyabb szintű képzéssel és készségekkel rendelkezők vesznek részt a legkevesebb képzésben.

Az élethosszig tartó tanulás politikája elsősorban a képzési piac helyes működését kell, hogy biztosítsa. Ebben a tekintetben segíthet a készségek felismerésének jól megszervezett rendszere, a karriertanácsadás, az ajánlatban szereplő képzések tartalmának és kimenetelének ismertetése, valamint a képzésben közreműködők teljesítményének a figyelése.

A dolgozók készségeibe való befektetésnek ugyanakkor pénzügyi és időbeli korlátai is vannak. Az önálló cégek talán nem látnak elég pénzügyi ösztönzőerőt egy általános készség támogatásában, szívesebben fektetnek be a munkavállalók cégspecifikus készségeibe, még akkor is, ha a gazdaság egészének szempontjából érdemes lenne az előbbibe is pénzt fektetni. Bár e területen egyre több kutatásra van szükség, úgy találták, hogy az állami támogatás hatékonyabb akkor, amikor a fogadó egyén vagy cég hozzájárulásával párosul, vagyis amikor a képzés társfinanszírozása van jelen. Továbbá a képzési szabadság segít az időbeli akadályok leküzdésében, különösképp a hátrányos helyzetű csoportoknál. Általánosabban kifejezve a program sikerét előmozdíthatja a társadalmi partnerek aktív bevonása az élethosszig tartó tanulás folyamatainak tervezésébe.

A politikai területek és a makroökonómiai politika közötti interakció és együttműködés

A makroökonómiai lökések (mint például a termelékenység növekedésének változásai vagy az olajár emelkedése) és a strukturális politikai jellemzők közötti interakció nagy szerepet játszhat a munkaerőpiac teljesítményének meghatározásában.

Az a tény, hogy a gazdasági lökések más politikákkal való interakciója a munkahelyeket veszélyezteti, arra hívja fel a figyelmet, hogy el kell kerülni a túlzott makroökonómiai fluktuációkat és a negatív lökések elkendőzését. E tekintetben segíthet az OECD nagyobb részében máris elterjedt törekvés a monetáris politika stabilitására, ami gyakran explicit és implicit inflációs célokat fogalmaz meg. A fiskális politika az aggregált kereslet stabilizálásában a beépített szabályok (automatikus szabályozók) segítségével, valamint potenciálisan az adózás és a költségek önkényes változtatásával is szerepet játszik, habár a tapasztalat azt mutatja, hogy ez utóbbi változtatás csaldást keltő eredményeket hozhat. A fiskális stabilizáció különösen azoknál az országoknál

fontos, amelyek nem rendelkeznek nemzeti monetáris politikával. Mindezek ellenére a fiskális politika stabilizációs célra történő felhasználása érdekében szükség van biztos állami költségvetésre, amely az utóbbi években sajnos számos OECD-országra nem volt jellemző.

A stabilizációközpontú makroökonómiai politika a munkaerő- és termékpiacon reformok által erősíti a foglalkoztatást. A strukturális reformokból adódó erősebb kínálat és így a makroökonómiai stabilitás elérésének érdekében szükség lehet ugyanakkor a monetáris és/vagy fiskális politika időben történő megvalósítására, ahelyett, hogy a piacra hagynánk a kiigazításokat. Ha biztos, hogy az aggregált kereslet nem tér el nagy mértékben az aggregált kínálattól, az emberek fogékonyabbá válhatnak a reformokra.

Politika-csomagok

Az utóbbi két évtized tapasztalata arról tanúskodik, hogy a politikának és az intézményeknek nem csak egy kombinációja létezik a jó munkaerő-piaci teljesítmény eléréséhez. A juttatások finanszírozásához számos sikeres ország a szociális juttatások alacsony szintjét és a korlátozott adózást a könnyű foglalkoztásvédelmi törvénykezésekkel kombinálja. A kollektív szerződéseknél ezekben az országokban korlátozott a szerepük. Eredményként az államkassza alacsony terhelése mellett magas foglalkoztatási arány jelentkezik, amihez azonban a jövedelmek terén viszonylagos egyenlőtlenség párosul. Más sikeres országok, amelyeket a koordinált kollektív szerződésre és a szociális párbeszédre fektetett hangsúly jellemez, bőkezű szociális juttatásokat nyújtanak, ám a munkahely-keresőket ösztönzik arra, hogy vegyenek részt a képzési lehetőségekben és más aktív munkaerő-piaci programokban. Ezekben az országokban a foglalkoztatási szabályozások szigorúbbak, mint más, sikeresen teljesítő országok esetén. Ezekre az országokra a magas foglalkoztatási arány és az alacsony jövedelemeloszlási-egyenlőtlenség jellemző, magas költségvetési terhelés mellett.

A két csomagra egyaránt jellemző a makroökonómiai egyensúly kihangsúlyozása és az erős termékpiacon verseny. A legsikeresebb országok ezen felül erős munkahely-keresési támogatást nyújtanak.

A felülvizsgált stratégia négy pillérjét a nemzeti intézményekkel és gyakorlatokkal összeegyeztethető módon kell megvalósítani. Néhány javasolt intézkedés bevezetése komoly ellenállásba ütközhet, mivel a költségek konkrét és jól szervezett csoportok köré fognak koncentrálni, míg az intézkedésekből származó haszon szétterjedtebb lesz és/vagy szervezetlen csoportokhoz kerül. A költségek ugyanakkor már a reformfolyamat elején látszani fognak, míg a hasznok csak idővel materializálódnak.

A kivitelezési nehézségek ugyanakkor nem szabad, hogy a tétlenség mentségéül szolgáljanak. A tétlenség következménye folyamatosan gyenge munkaerő-piaci teljesítmény, valamint az életszínvonal növelésének elmaradása lesz, amikor az öregedő népesség amúgy is az életszínvonal csökkenésének irányába mutat. Az utóbbi évtizedben néhány országban elért sikerek megmutatják, milyen célokat lehet elérni, ha elegendő politikai akarat van a reformok végrehajtására.

© OECD 2006

Ez az összefoglalás nem hivatalos OECD fordítás.

Ez az összefoglalás abban az esetben másolható,
ha megemlítsre kerül az OECD szerzői joga és az eredeti kiadvány címe.

**A többnyelvű összefoglalások az eredetileg angol ill. francia nyelvű OECD
kiadványok kivonatos fordításai.**

**Az OECD Online könyvesboltban díjmentesen állnak rendelkezésre:
www.oecd.org/bookshop/**

További információ kérhető a Közügyi és Kommunikációs Igazgatóság
Jogi és Fordítási Csoportjától.

rights@oecd.org

Fax: +33 (0)1 45 24 94 53

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
France

Látogasson el honlapunkra: www.oecd.org/rights/

